

Három jelentés a halálozások globális trendjeiről

Nem- és életkor-specifikus halálozás és várható élettartam a világ 204 országában 1950 és 2021 között. Global Burden of Disease Study 2021

The Lancet (2024; DOI: [10.1016/S0140-6736\(24\)00476-8](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(24)00476-8)) ;

Published: March 11, 2024 ;

***Globális jelentés a gyermekhalálozásról 2023-ban –
Levels & Trends in Child Mortality. Report 2023***

IGME – Unicef – World Health Organization – United Nations, 2024 (96 p.)

The Global Fund Results Report 2023

Gavi, The Vaccine Alliance –

The Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria (GFATM) (112 p.)

Kulcsszavak: globális egészségügy, halálozás, Institute for Health Metrics and Evaluation (IHME), ENSZ, United Nations Inter-agency Group for Child Mortality Estimation (IGME), Unicef, Gavi, The Vaccine Alliance, The Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria (GFATM), Egészségügyi Világszervezet, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(24\)00476-8/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(24)00476-8/fulltext) ;

<https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S0140-6736%2824%2900476-8> ;

<https://www.healthdata.org/news-events/newsroom/news-releases/covid-19-had-greater-impact-life-expectancy-previously-known> ;

<https://www.who.int/news/item/13-03-2024-global-child-deaths-reach-historic-low-in-2022---un-report> ; <https://childmortality.org/wp-content/uploads/2024/03/UN-IGME-2023-Child-Mortality-Report.pdf> ;

<https://www.theglobalfund.org/en/results/> ;

https://www.theglobalfund.org/media/13263/corporate_2023resultsreport_report_en.pdf

Austin Schumacher (Institute for Health Metrics and Evaluation – IHME, Seattle) és mt. tanulmánya szerint, miután az emberiség várható élettartama 1950 és 1999 között világviszonylatban csaknem 23 évvel növekedett, a pandémia éveiben, a gyermekhalálozás további csökkenése ellenére, 1,6 éves csökkenés következett be. A globális várható élettartam, amely 1999-ben még átlagosan 71,7 év volt, 2020-ban és 2021-ben 1,6 évvel csökkent. A 204 ország és territórium közül 172-ben következett be csökkenés. A pandémiával összefüggő túlhalálozás 2020-ban 5,89 millió, 2021-ben 9,97 millió volt.

Az ENSZ, a Unicef és az Egészségügyi Világszervezet „Levels & Trends in Child Mortality. Report 2023” c. jelentése szerint 2022 volt az első év, amikor az öt év alatti gyermekek halálozása ötmillió alá, 4,5 millióra esett vissza. Ez 51%-kal kevesebb mint 2000-ben és 62%-kal mint 1990-ben volt. Az előrelépés Malawiban, Ruandában és Mongóliában a legjelentősebb, ahol a csökkenés meghaladja a 75%-ot.

2000. óta 162 millió öt éven aluli gyermek halt meg, ezek közül 72 millió egyhónapos sem volt. A csecsemőkori halálozás fő okai a szülési komplikációk, egy hónap és öt év között a légúti fertőzések, a malária és a hasmenés. Az ENSZ célkitűzése, hogy a halálozás az öt éven aluliak körében 2030-ig 1.000 szülésre kevesebb, mint 25-re csökkenjen. Ehhez azonban a világ 59 országában jelentős ráfordításokat kell eszközölni.

A *Gavi, The Vaccine Alliance* és a *The Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria (GFATM, Global Fund)* jelentése szerint a *Global Fund* megalapítása (2002) óta a szervezet tevékenységének eredményeként az AIDS, tuberkulózis és malária okozta halálozás 55%-kal csökkent. Ez 59 millió emberélet megmentését jelenti.

2022-ben azonban növekedett a tuberkulózisos kezelések száma. A pandémia idején előbb csökkenés következett be, majd a tuberkulózis miatt kezelt betegek száma ismét növekedésnek indult: 2021-ben 5,3 millió, 2022-ben 6,7 millió volt.

Marie-Ange Saraka-Yao (Gavi, The Vaccine Alliance) szerint a szervezet törekvése, hogy a 2021 és 2025 közötti időszakban hétmillió gyermekéletet mentsen meg, a legjobb úton halad. Az oltási szövetség hozzájárult a gyermekhalálozásnak a 17 legalacsonyabb jövedelemmel rendelkező országban való csökkenéséhez. A pandémia ebben a tekintetben is visszaesést eredményezett. A már azt megelőzően kiépített struktúrák azonban lehetővé tették az oltóanyagok alkalmazásának jelentős kiterjesztését.

Jelentős vívmány egy új instrumentum bevezetése, amely megváltoztatta a vakcinagyártás afrikai stratégiáját: az *Accelerator (African Vaccine Manufacturing Accelerator, AVMA)*. Ez a legújabb innovációkon alapul, előmozdítja több vakcina előállítását, a hiányhelyzetek áthidalását. Igazságosabb helyzetet teremt, javítja a vakcinaellátást és egy jobb ökoszisztémát eredményez.

A *Global Fund* aggodalmai szerint azonban kétségessé válik az ENSZ által 2030-ig kitűzött fenntartható fejlődési célok (*Sustainable Development Goals*), főleg az egészségügyi célok elérése. A legnagyobb kihívást a globális infláció és a rezisztenciák jelentik.

Az *Egészségügyi Világszervezet* becslései szerint 2023-ban világviszonylatban 10,6 millió ember betegedett meg és 1,6 millió ember halt meg tuberkulózisban.

WHO Global Tuberculosis Report 2023, February 10, 2024 (75 p.):

<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/373828/9789240083851-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y> ;

A Global Tuberculosis Dictionary, The Lancet Global Health, Vol. 12. Issues E737-E739, May 2024: [https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X\(24\)00083-4/fulltext?dgcid=raven_jbs_etoc_email](https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(24)00083-4/fulltext?dgcid=raven_jbs_etoc_email)